

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Ruokavirasto ehdottaa, että Lupa- ja valvontavirastoa koskevan lain voimaantulosäännöstä täydennetään seuraavasti:

”Muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella aluehallintovirastoon, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukseen ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskukseen tarkoitetaan tämän lain tultua voimaan virastoa, jos viittauksessa tarkoitettut tehtävät liittyvät tämän lain 3 §:ssä tarkoitettuihin tai muualla laissa virastolle säädettyihin tehtäviin.”

Lisäys olisi tarpeen, sillä osa aluehallintovirastolle säädettyistä tehtävistä siirtyisi Ruokavirastolle. Ehdotettua lisäystä vastaava säännös sisältyisi lausunnolla olevan ehdotuksen mukaan elinvoimakeskuksia koskevan lain voimaantulosäännökseen, jonka mukaan ”Muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen, työ- ja elinkeinokeskukseen, alueelliseen ympäristökeskukseen, tiepiireihin ja Merenkululaitoksen yhteysalusliikenneyksikköön tarkoitetaan tämän lain tultua voimaan elinvoimakeskusta, jos sen tehtävät liittyvät tämän lain 2 §:ssä tarkoitettuihin tai muualla laissa elinvoimakeskukselle säädettyihin tehtäviin.

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Ruokavirasto esittää, että maatalouden alkutuotannon osalta alueelliset valmius- ja varautumistehtävät osoitettaisiin elinvoimakeskuksille. Tämä vastaisi Alkutuotannon hallinnon alue- ja paikallistason varautumisoppaan mukaista mallia. Ruokavirasto katsoo, että esitykseen sisältyvää elinvoimakeskusta koskevaa lakiluonnosta tulisi muuttaa siten, että 2 §:än lisättäisiin huoltovarmuuden lisäksi valmiutta ja varautumista koskeva tehtävä maatalouden alkutuotannon alueelliseen varautumiseen liittyen.

Lakiluonnoksen 2 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa (s. 201) on kuvattu maa- ja puutarhatalouden tehtävät ja eritelty lait, joissa tehtävistä on säädetty. Kuvaus maa- ja puutarhatalouden tehtävistä on epäselvä. Ruokavirasto ehdottaa, että kappaletta muutettaisiin siten, että tehtävien kuvaus vastaisi täsmällisesti tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 7 §:n sisältöä.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Lakiluonnoksen 10 §:ssä säädettäisiin asioiden ratkaisuvallasta elinvoimakeskuksissa. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan elinvoimakeskuksen ylijohtaja ratkaisee keskuksen toimivaltaan kuuluvat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty keskuksen muun virkamiehen ratkaistaviksi tai EU:n lainsäädännöstä ei muuta johdu. EU:n lainsäädännöllä viitataan Ruokaviraston maaseutulinjan elinvoimakeskuksille siirtämiin maksajavirastotehtäviin.

Ruokavirasto pyytää varmistamaan pykälän muotoilun siten, ettei ylijohtajalla ole maksajavirastotehtävissä myöskään 2 momentissa tarkoitettua otto-oikeutta.

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttini näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttini näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttini näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttini tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttini tästä luvusta

2.1.2.2 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Otsikon Viljelijätukihallinnon tehtävät alla (s. 33–34) todetaan, että ELY-keskukset tekevät tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain nojalla päätöksen mm. eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa tarkoitetusta maatalojen neuvontapalvelujen korvauksen, luonnonmukaisen tuotannon korvauksen tarkoitetun ja ei-tuotannollisten investointien korvauksen myöntämisestä sekä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetussa laissa tarkoitetusta puutarhatuotteiden sekä metsämarjojen ja -sienten

varastoinnin tuen, kasvihuonetuotannon tuen, porotalouden tuen ja mehiläistalouden tuen myöntämisestä.

Ruokavirasto toteaa, että ELY-keskusten tehtäväluettelosta puuttuu eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 5 §:ssä tarkoitettu ympäristösopimusten korvauksen myöntäminen. Sopimusten päätöksenteko mainitaan kuitenkin myöhemmin saman luvun 3. kappaleessa.

Luvussa Viljelijätukihallinnon tehtävät ei myöskään mainita vuosittaisia viljelijäkoulutuksia, sidosryhmäyhteistyötä eikä viljelijöiden ohjeistamista tukiasioissa.

2.2.1.3 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

ELY-keskuksia koskevassa osiossa (2.2.1.3.) on luomuvalvonnan osalta mainittu näin (s.81):
”Luomuvalvonnan osalta nähdään tärkeänä parantaa valvonnan vaikuttavuutta ja luopua vaiheittain ostopalveluiden käytöstä valvonnan kustannuksia vähentäen.”

Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa nykytilankaan osalta. Tavoitteena ei ole luopua ostopalveluiden käytöstä vaan vähentää sitä. Virke voisi kuulua näin: ”Luomuvalvonnan osalta nähdään tärkeänä parantaa valvonnan vaikuttavuutta ja vähentää vaiheittain ostopalveluiden käyttöä valvonnan kustannuksia vähentäen.”

Samassa osiossa on todettu, että ”Ruokaviraston elintarvikeketjulinja ohjaa tehtäviä maatalouden tuotantopanosten (rehut, lannoitevalmisteet, kasvinsuojeluaineet, kasvien lisäysaineisto) lisäksi kasvinterveyden ja luonnonmukaisen maataloustuotannon sekä eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin osalta”. Ruokaviraston elintarvikeketjulinja ohjaa tehtäviä myös hukkakauravalvonnan, kasvisten kaupan pitämisen valvonnan osalta sekä kasveista saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniää alkutuotannossa koskevan valvonnan osalta osana ehdollisuuden valvontaa.

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

Asetusluonnoksen 2 §:n 1 momentin mukaan ”elinvoimakeskuksissa on niiden tehtävistä ja koosta riippuen kolme osastoa, joista ensimmäinen hoitaa elinkeinojen ja osaamisen, toinen liikenteen ja kolmas maaseutupalvelujen tehtäviä sekä ympäristötehtäviä.”

Ruokavirasto pitää erittäin tärkeänä, että CAP-suunnitelman toimeenpanotehtävät mukaan lukien maaseuturahastosta myönnettävät yritys- ja hanketuet on jokaisessa elinvoimakeskuksessa sijoitettu asetusluonnoksessa mainitulle maaseutupalvelujen osastolle. Erityisesti CAP-suunnitelman yritys- ja hanketukien ja maatalouden rakennetukien sijoittaminen eri osastoille tarkoittaisi useiden synergiahyötyjen menettämistä ja edellyttäisi erilaisten yhteisten toimintojen ja koordinaation rakentamista osastojen välille.

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälistä

Elinvoimakeskuksia ja kehittämis- ja hallintokeskusta koskevan lakiluonnoksen 4 §:n mukaan ”Elinvoimakeskus huolehtii sille säädettyjen tehtävien hoitamisesta toimialueellaan ja käyttää sille kuuluvaa toimivaltaa siten kuin siitä ko. laissa säädetään. Elinvoimakeskus voi kuitenkin hoitaa tehtäviä myös useamman kuin yhden keskuksen toimialueella, jos tietyt toimialueen laajentamiselle säädettyvät kriteerit täyttyvät. Elinvoimakeskusten toimialueen laajentamisesta säädetäisiin elinvoimakeskuksia koskevassa asetuksessa.”

Ruokavirasto esittää elinvoimakeskuksia koskevan asetusluonnoksen muuttamista siten, että alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen hallinnointi keskitettäisiin yhteen elinvoimakeskukseen. Nykyisessä menettelyssä ELY-keskus tekee päätöksen alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen myöntämisestä sekä siirtämisestä ja päättämisestä kesken sopimuskauden ja myös sopimuskorvauksen myöntämisestä (laki 1334/2022).

Hakemus toimitetaan ELY-keskukseen paperilomakkeella, eikä Ruokaviraston ole tarkoitus sähköistää hakua, koska hakijamäärä on vähäinen. Myönnettyjen korvausten määrät ilmoitetaan Ruokavirastoon, josta maksut suoritetaan tuensaajille. Nykyisen EU:n CAP-kauden 2023–2027 alkuperäiskasvilajikesopimuksia on voimassa tällä hetkellä 10 kpl, ja ne jakautuvat seitsemän eri ELY-keskuksen hallinnoitaviksi seuraavasti:

Kaakkois-Suomi 1

Pirkanmaa 1

Pohjois-Pohjanmaa 2

Pohjois-Savo 3

Pohjois-Karjala 1

Uusimaa 1

Varsinais-Suomi 1

Sopimusmäärän ei oleteta kasvavan merkittävästi jatkossakaan. Vastaava alkuperäiskasvisopimus on ollut haettavissa myös aiemmin. Esimerkiksi edellisellä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman kaudella (2014–2020) hakemuksia jätettiin vuonna 2015 4 kpl, ja kauden lopulla vuonna 2020 voimassa oli 11 sopimusta. ELY-keskusten työaikakirjanpidon mukaan tehtävän hoitamiseen käytettiin vuonna 2023 yhteensä noin 77 työtuntia (Lähde: KEHA-keskus).

Tehtävän keskittäminen yhteen elinvoimakeskukseen tukisi asiakaslähtöisyyttä ja varmistaisi asiakkaiden yhdenmukaisen kohtelun. Kaikki sopimuksia koskeva asiointi tapahtuisi yhdessä elinvoimakeskuksessa, jossa tukiehtoihin olisi perehdytty riittävästi ja jossa olisi keskitetysti tieto kaikkien voimassa olevien sopimusten sisällöstä. Keskittäminen yhteen elinvoimakeskukseen antaisi mahdollisuuden myös laajentaa asiaan liittyvää erityisasiantuntijuutta, yhdenmukaistaisi tuenhakijoiden neuvontaa sekä sopimusten käsittelyä ja korvausten myöntöä sekä tehostaisi resurssien käyttöä elinvoimakeskuksissa. Myös Ruokavirastolle muutos merkitsisi resurssisäästöä, kun ohjeistettavana ja neuvottavana olisi vain yhden elinvoimakeskuksen nimetyt henkilöt, ja korvauksen myöntötiedot saataisiin maksua varten vain yhdestä elinvoimakeskuksesta.

Lisäksi Ruokavirasto kiinnittää huomiota 12 §:ssä Lapin elinvoimakeskukselle keskitettäviin tehtäviin. Pykälään ei ole kirjattu maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (L 1559/2001) 14 §:ssä tarkoitetun porotalouden tuen toimeenpanoa. Kyseessä olevan tehtävän keskittämisestä Lapin ELY-keskukseen on säädetty tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 11 §:ssä, jossa on edelleen tarkoitus säätää tehtävän keskittämisestä Lapin elinvoimakeskukseen.

Ruokavirasto toteaa, että elinvoimakeskusten toimialueiden laajentamisista eli tehtävien keskittämisistä olisi selkeämpää säätää johdonmukaisesti valtioneuvoston asetuksella.

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Kyllä (vastauskenttä aukeaa, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1.1.4 Muille viranomaisille siirtyvät tehtävät - Ruokavirastolle siirtyvät tehtävät

Esityksessä ehdotetaan, että Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ympäristöterveydenhuollon tehtävät (noin 60 henkilötyövuotta) siirretään aluehallintovirastoista Ruokavirastoon. Ruokavirastolle siirtyvien tehtävien vaikutuksia käsitellään luvuissa 4.2.1.2, 4.2.1.3 ja 4.2.5.4.

Ruokavirasto toteaa, että esitys ei sisällä Ruokavirastosta annetun lain muutosesitystä. Lakiin on mahdollisesti tarpeen tehdä siirtyvien tehtävien vuoksi viraston toimialaa, tehtäviä, voimaantuloa tai siirtymäsäännöksiä koskevia muutoksia. Lain voimaantulosäännökseen ehdotetaan lisättäväksi, että muualla laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella aluehallintovirastoon tarkoitetaan lain voimaan tultua Ruokavirastoa, jos viittauksessa tarkoitettut tehtävät liittyvät Ruokavirastosta annetussa laissa tai muualla laissa virastolle säädettyihin tehtäviin.

4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen – vaikutukset Ruokaviraston talouteen (tietojärjestelmät)

Luvun toisessa kappaleessa (s. 101) todetaan, että ”valtionhallinnon sisällä uudistuksella on tunnistettavissa budjettiteknisinä vaikutuksia määrärahasiirtoina valtion talousarvion pääluokkien ja momenttien välillä sekä muutoksen aiheuttamina kertaluonteisina muutuskustannuksina kohdistuen valtiovarainministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön pääluokkiin. Myös Ruokavirastolle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja Liikenne- ja viestintävirastolle arvioidaan aiheutuvan jossain määrin muutuskustannuksia. Lisäksi muutos osaltaan mahdollistaa kyseessä oleviin viranomaisiin ja tehtäviin kohdistuvien valtionhallinnon tuottavuusohjelman mukaisten säästöjen käytännön toteuttamisen.”

Ruokavirasto toteaa, että uudistus aiheuttaa Ruokavirastolle merkittäviä muutuskustannuksia. Kustannuksia aiheutuu erityisesti lukuisiin substanssietojärjestelmiin tehtävistä välttämättömistä muutostöistä. Välttämättömät muutokset aiheutuvat toisaalta Ruokavirastolle siirtyvistä tehtäviä ja toisaalta Elinvoimakeskusten perustamisesta.

Hallituksen esitysluonnoksen kohdassa 4.2.1.3 on mainittu, että ”valmistelun edetessä tulee lisäksi selvitettäväksi käytössä olevien tietojärjestelmien hallintaan ja siirron jälkeiseen käytettävyyteen liittyvät erilliskysymykset, joiden ratkaisusta voi aiheutua määrärahatarpeita.” Aluehallintovirastosta Ruokavirastolle siirtyvien tehtävien osalta on olemassa tietojärjestelmiä, jotka eivät ole olleet Ruokaviraston ylläpidossa. Näitä järjestelmiä ovat esimerkiksi koe-eläintoimintaan liittyvä ServiceNow-järjestelmä sekä erillisiä tiedonkeräys- ja raportointijärjestelmiä. Ruokavirastolle on aiheutumassa järjestelmiin liittyviä määrärahatarpeita.

Muille viranomaisille siirtyvien tehtävien osalta tulisi varmistaa, että siirtymäkauden ajan KEHA-keskuksen aluehallintovirastoille tarjoamat USPA-järjestelmä sekä Valtorin tarjoama ServiceNow-järjestelmä ovat Ruokaviraston käytettävissä. Lupa- ja valvontaviraston käynnistymiseen mennessä on riskienhallinnan vuoksi ja uudistuksen kiireinen aikataulu huomioon ottaen tarkoitus tehdä tietojärjestelmiin ainoastaan välttämättömät vähimmäismuutokset, jotta toimintaa voidaan jatkaa keskeytyksettä. Tulisiko käyttöoikeus olla mainittuna Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevissa säännöksissä?

4.2.1.3 Määrärahojen siirrot momenttien välillä – määräraha- ja resurssivaikutukset Ruokavirastolle

Luvun viidennessä kappaleessa todetaan, että Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ympäristöterveydenhuollon tehtävät (noin 60 henkilötyövuotta) siirretään aluehallintovirastoista Ruokavirastoon. Tehtävien hoitamista varten järjestetään tarkoituksenmukainen toimipisteverkko käyttäen hyväksi mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevia toimipisteverkostoja. Valtion talousarvion näkökulmasta tehtävien siirto tarkoittaisi määrärahasiirtoja aluehallintovirastojen toimintamenoista (mom. 28.40.01) Ruokaviraston toimintamenoihin (mom. 30.20.01). Määrärahan siirto koskisi muun muassa aluehallintovirastoista siirtyvän henkilöstön palkka- ja matkamenoja, osuutta muista yleiskustannuksista sekä hallinto- ja tukipalveluista.

Ruokavirasto toteaa, että uudistus aiheuttaa hallinnollista lisätyötä mm. henkilöstöhallintoon liittyvien palvelussuhdeasioiden yhteensovittamisessa (esimerkiksi palkkaus, organisaatorakenne jne.) sekä henkilöstöhallinnollista lisätyötä henkilöstömäärän kasvun myötä. Tämä aiheuttaa lisäkustannuksia. Määrärahojen siirto koskisi muun muassa aluehallintovirastoista siirtyvän henkilöstön palkka- ja matkamenoja, osuutta muista yleiskustannuksista sekä hallinto- ja tukipalveluista. Muutosta Ruokavirastolle hallinto- ja tukipalveluita koskevilta osin ole tarkemmin tarkasteltu, vaikka vaikutukset ovat merkittävät resurssoinnin (määrärahat, henkilömäärä) näkökulmasta.

Hallinto- ja tukipalveluita ovat mm.

- resursointi ja rekrytointi
- osaamisen kehittäminen
- työkykyjohtaminen
- palkkaus
- palvelussuhteen hallinta
- taloushallintotehtävät
- toimitilahallinto
- henkilö- ja tilaturvallisuus
- logistiikkapalvelut
- tietopyynnöt
- hankinnat

Esityksestä ei käy selville, mitä taloudellisia vaikutuksia määrärahasiirrolla olisi todellisuudessa Ruokaviraston talouteen. Riittävätkö siirtyvät määrärahat vai jäävätkö ne alimitoitetuiksi Ruokaviraston toimintamenojen kulurakenteeseen nähden. Määrärahat eivät ole nykyisissä virastoissa todennäköisesti yhteismitallisia, eivät todennäköisesti jyvity hallintopalveluille aluehallintovirastoissa ja Ruokavirastossa samoissa suhteissa. Tältä osin hallituksen esitys on puutteellinen, eikä anna todellista kuvaa uudistuksen taloudellisista vaikutuksista Ruokavirastolle.

Ruokavirastolle tulisi varmistaa riittävä resursointi (määrärahat ja henkilöt) myös siirtyvien hallintotehtävien hoitamiseksi.

4.2.5.4 Muihin organisaatioihin siirtyvien tehtävien vaikutukset – Vaikutukset Ruokaviraston viestintään, resurssihin ja valvontaan

Kohdassa 4.2.5.4 Muihin organisaatioihin siirtyvien tehtävien vaikutukset on mainittu, että ”tehtävien siirto ei aiheuta muutoksia asiakkaiden velvoitteisiin, mutta palvelun tuottaja muuttuu. Tämä edellyttää Ruokavirastolta palveluiden löydettävyydestä ja saatavuudesta huolehtimista. Muutoksia vaaditaan muun muassa verkkosivuihin, lomakkeisiin ja sähköiseen asiointiin.”

Ruokavirasto korostaa, että viestintää palvelujen tarjoajan muuttumisesta ja palveluiden löydettävyydestä on tarpeen suunnitella ja tehdä ennakoivasti, jotta asiakkaat ja sidosryhmät ehtivät varautua muutokseen. Ennakoivaa, muutoksen kohderyhmät tavoittavaa viestintää tarvitaan sekä palveluja siirtävältä organisaatiolta että vastaanottajalta Ruokavirastosta. Samoin työyhteisöviestinnästä on huolehdittava, jotta erityisesti muutoksen kohteena oleva ja myös muu henkilöstö on tietoinen valmistelusta ja muutoksen toteutuksesta.

Koska eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tehtäviin kohdistuu paljon muutoksia, tulisi tässä kohdassa mainita myös muutokset Suomi.fi- palvelutietovarantoon sekä asiakaspalvelun järjestäminen.

Ja edelleen on mainittu näin: ”Ruokavirastoon siirtyvien tehtävien osalta on huolehdittava siitä, että aluehallintoviraston nyt tekemä elintarvikevalvonnan ohjaus ja arviointitehtävät sijoittuvat Ruokavirastossa tehokkaasti ja synergiassa elintarvikevalvonnan yleisen ohjauksen ja yleisen auditoinnin kanssa. Sama koskee aluehallintovirastojen elintarvikevalvonnan operatiivisia tehtäviä ja ELY-keskuksista siirtyviä tehtäviä.” Esitys ei kuitenkaan sisällä ehdotusta tehtävien siirtymisestä ELY-keskuksista Ruokavirastoon. Onko kyseessä virhe?

Samassa kohdassa on todettu näin: ”Tehtävien siirrossa on varmistettava vaadittava henkilöresurssi ja osaaminen, joko henkilöstön siirtona tai määrärahoina. Varsinaisten ympäristöterveydenhuollon tehtävien lisäksi on huomioitava myös siirtyvien oikeudellisten ja hallinnollisten tehtävien resursointi. Aluehallintovirastojen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tehtäviin sisältyy esimerkiksi hallintopäätöksiä, kanteluiden käsittelyä, uhkasakkojen ja seuraamusmaksujen asettamista. Lisäksi tehtäviin sisältyy hallinnollisia tukitehtäviä kuten asiakirjahallinnan tehtäviä sekä laskujen käsittelyä ja maksatusten hoitamista.”

Ruokavirasto toteaa, että oikeudellisten ja hallinnollisten tehtävien riittävä resursointi on erittäin tärkeää. Niiden riittämätön resursointi tarkoittaa sitä, että myös varsinaisten substanssitehtävien hoitaminen hidastuu tai jopa estyy kokonaan.

Muutoksella ei katsota olevan suuria vaikutuksia Ruokaviraston ohjaaman valvonnan toimeenpanoon. Resurssien jakautumista eri sektoreilla uusiin Elinvoimakeskuksiin pitäisi kuitenkin tarkastella uudestaan. Esimerkiksi kasvinterveyden valvonnassa uuden lainsäädännön ja tehdyn riskinarvioinnin perusteella valvonnan alueellinen jakautuminen on muuttumassa ja resurssitarve

kasvaa erityisesti Uudellamaalla ja Hämeessä. Lisäksi ISPM 15- valmistajien etätarkastukset voitaisiin keskittää johonkin Elinvoimakeskukseen. Siemenkaupan markkinavalvonnan osalta 1-3 tulevan elinvoimakeskuksen olisi hyvä perehtyä valtakunnalliseen etämyynnin valvontaan. Etämyynnin valvonta vaatii erityistä osaamista ja perehtymistä, joten ei ole tarkoituksenmukaista, että kaikki elinvoimakeskukset hoitaisivat tehtävää. Luomutuotannossa ehdotetaan keskitettäväksi 1-2 Elinvoimakeskukseen luomumehiläistuotannon, luomusiipikarjantuotannon ja luomusianlihantuotannon valvonta. Luomutoimijoihin kohdistuva valvonta ja tarkastusten ratkaisut yhdenmukaistuisivat, mikäli valvonnasta vastaisi tuotantosuuntaakohtaisesti nykyistä merkittävästi pienempi määrä valvovia viranomaisia. Lisäksi kasvien kaupan pitämisen vaatimuksien valvonta voitaisiin keskittää 2–3 elinvoimakeskukseen, koska kasvien tukkukauppa on keskittynyt tietyille alueille.

Sisäinen tarkastus

Lupa- ja valvontaviraston koskevan lakiesityksen mukaan perustettavalla lupa- ja valvontavirastolla on sisäinen tarkastus. Tämä on lakitekstissä. Aluehallintovirastojen sisäisen tarkastuksen tarkastusresurssi näin ollen ohjautuisi perustettavaan virastoon. Ruokaviraston sisäinen tarkastus on tehnyt ELY-keskuksiin sisäistä tarkastusta maksajaviraston lukuun. Elinvoimakeskuksen perustaminen ei olennaisesti muuta Ruokaviraston sisäisen tarkastuksen tehtäväaluetta. Ruokaviraston sisäinen tarkastus on tehnyt aluehallintovirastoihin ehdollisuuden osalta maksajaviraston lukuun sisäistä tarkastusta. Kun MMM:n toimialan ympäristöterveydenhuollon tehtäviä siirtyy aluehallintovirastoista Ruokavirastoon, se lisää viraston tilivelvollisuutta alueiden ohjauksesta ja sisäisen tarkastuksen tarvetta viraston sisällä. Siinä yhteydessä, kun aluehallintoviraston henkilöt ja tehtävät siirretään Ruokavirastoon, tulisi Ruokaviraston sisäisen tarkastuksen ja elintarvikeketjun valvonnan auditoinnin resurssit mitoittaa aikaisempaa laajempaan tehtäväalueeseen.

Valmius- ja varautumisvastuut

Ruokavirasto katsoo, että HE-luonnosta tulisi muuttaa siten, että Lupa- ja valvontaviraston, Elinvoimakeskusten ja Ruokaviraston alueellisista valmius- ja varautumisvastuista säädettäisiin selkeästi MMM:n hallinnonalalla. Tämän tulisi kattaa koko elintarvikeketju (maatalouden alkutuotanto, elintarvikeeturvallisuus, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasviterveys). Erityisen tärkeää on säätää maatalouden alkutuotannon alueellisesta valmius- ja varautumisvastuusta.

Esitykseen sisältyvän eläintautilain muutosten myötä Ruokavirasto vastaisi jatkossa alueellisesta eläintautivarautumisesta. Lisäksi Ruokavirasto vastaisi myös esitetyn eläintautilain 67 §:n mukaan edelleen myös valtakunnallisen tason varautumisesta. Ruokavirasto kannattaa esitystä.

Ruokavirasto katsoo, että on epäselvää kattaako esitetty valmiustoimikunnan toimiala myös ympäristöterveydenhuollon toimialan. On tärkeää, että valmiustoimikuntien työ huomio myös ympäristöterveydenhuollon.

Ruokavirasto katsoo, että HE-luonnoksen yleisperusteluista tai Lupa- ja valvontavirastoa koskevasta pykäläehdotuksista tai niiden yksityiskohtaisista perusteluista ei riittävän selvästi ilmene, millä tavoin Lupa- ja valvontaviraston ja Ruokaviraston keskinäiset valmiusvastuut aluehallintouudistuksen jälkeen jakautuisivat ja mikä on elinvoimakeskusten rooli asiassa. Tämä koskee erityisesti MMM:n hallinnonalan alueellista valmiutta ja varautumista. Koska tavoitteena on vastuiden aukottomuus, on sääntelyä ja perusteluja selkeyttävä. HE-luonnoksesta ei esimerkiksi selviä, kenellä on alueellinen vastuu maatalouden alkutuotannon varautumista.

Esitysluonnoksen mukaan tehtävien siirrossa ei muuteta toimialakohtaista varautumista tai sen yhteensovittamista. Haasteena kuitenkin on, että nykyiset toimialakohtaiset valmiuteen liittyvät vastuunjaot ovat epäselvät, eikä niitä puutteita korjaamatta voida tuottaa aukotonta vastuurakennetta.

Nykyinen MMM:n hallinnonalan ohjausjärjestelmä on neliportainen. Ylin ohjaus on MMM:llä. Valtakunnallinen taso on keskusvirastolla (Ruokavirasto). Alueellinen vastuu käytännössä kuuluu alueellisille viranomaisille (AVIt /ELYt). Kunnat vastaavat paikallisen tason toiminnasta. Valmiuslain varautumisvastuu jakautuu hallinnonalalla ohjausjärjestelmän portaittaisuutta vastaten.

Ruokavirasto vastaa valtakunnallisen tason varautumisesta oman toimialansa osalta. Toimiala käsittää Ruokavirastolain 1 §:n mukaan elintarviketurvallisuuden, maa- ja metsätalouden tuotantopanosten turvallisuuden, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin (ml. eläintaudit) sekä kasvinterveyden. AVIt ja ELYt vastaavat alueellisesta varautumisesta.

AVilla on MMM:n hallinnonalan tehtäviä ympäristöterveydenhuollon osalta. AVIt vastaavat omiin tehtäviinsä liittyvästä varautumisesta valmiuslain 12 §:n mukaisesti. Lisäksi ne vastaavat varautumisen yhteensovittamisesta alueellaan ja kuntien valmiussuunnittelun tukemisesta Avi-lain (2009/896) 4 §:n mukaisesti. Avit ylläpitävät myös toimialueensa eläintautivalmiutta. Ruokaviraston näkökulmasta alueellisen varautumisen vastuut eivät ole toteutuneet edellä kuvatusti käytännössä. AVIt ovat vastanneet alueellisen tason varautumisesta lähinnä eläintautien osalta, jossa niillä on eläintautilakiin perustuva erillistehtävä. Elintarviketurvallisuuden osalta Ruokavirasto on tosiasiallisesti ohjannut suoraan kuntia, jotka vastaavat paikallisen tason varautumisesta elintarvikesektorilla.

ELYillä on MMM:n hallinnonalan tehtäviä, joista säädetään ELY-lain (2009/897) 3 §:ssä. Näitä ovat maatilatalous, kalatalous, maaseudun kehittäminen, eläintunnistusjärjestelmä sekä maa- ja metsätalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja kasvinterveys. ELYt vastaavat alueellisesta varautumisesta ja sen kehittämisestä edellä mainittujen tehtäviensä osalta valmiuslain 12 §:n mukaisesti. Lisäksi valmiuslaissa on ELY-keskuksille säädetty toimivaltaa erityisiin poikkeusolojen aikaisiin operatiivisiin säännöstely- ja toimeenpanotehtäviin. Nämä tehtävät liittyvät mm. maatalouden alkutuotantoon. Ohjausrooleissa ja toimivallassa on huomattu olevan puutteita, mikä on tullut esille etenkin valmiusharjoitusten yhteydessä. Tämän johdosta viranomaistoiminnan

yhteistä varautumista, yhteistoimintaa alueellisissa verkostoissa sekä varautumiskoulutus- ja harjoitustoimintaa tukemaan on laadittu Alkutuotannon hallinnon alue- ja paikallistason varautumisen opas.

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

7.7.1 Elintarvikelaki

Elintarvikelaki 297/2021

Ruokaviraston tehtävät ehdotetaan siirrettävän aluehallintoviranomaisen tehtäviä. Ehdotuksen mukaan 24 pykälän 2 momentin kohdassa 1) on näin:

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Ruokavirasto:

1) arvioi kunnan elintarvikevalvonnan järjestämistä ja julkaisee arvioinnin tulokset sekä arvioi kuntien valvontasuunnitelmat ja tarkastaa niiden noudattamista;

Ruokavirasto ehdottaa, että tämä kohdassa 1) oleva tehtävä muutetaan muotoon:

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Ruokavirasto:

1) arvioi kunnan elintarvikevalvonnan suunnittelua, järjestämistä ja toteuttamista sekä julkaisee arvioinnin tulokset;

Perusteluna on se, että tämä tehtävä on tarkoituksenmukaista ulottaa elintarvikevalvonnan järjestämiseen kokonaisuudessaan. Ruokavirasto pitää tärkeänä, että kunnallista elintarvikevalvontaa arvioidaan jatkossakin ja arvioinnin kohteena tulee olla valvonnan toteuttamisen kokonaisuus eli sen suunnittelu, järjestäminen ja toteuttaminen sekä toteutuksen seuranta ja raportointi. Suunnittelun ja valvontasuunnitelmien arviointi yksinään ei siten ole riittävää toiminnan arviointiin kokonaisuutena. Lisäksi Ruokavirasto ehdottaa (nyt ehdotuksessa olevan) ”tarkastus”-tehtävän poistamista kokonaan. Perusteluna on se, että tällä hetkellä elintarvikelaissa oleva aluehallintovirastojen tehtävä elintarvikevalvonnan valvomisesta poistuu aluehallintouudistuksen myötä, eikä tätä tehtävää ehdoteta siirrettäväksi Ruokavirastoon. Tämä on Ruokaviraston näkemyksen mukaan tarkoituksenmukainen muutos ja tämän muutoksen seurauksena Ruokaviraston tehtävänä keskusviranomaisena on ohjata, arvioida, suunnitella ja kehittää elintarvikevalvontaa valtakunnallisesti, ei valvoa sitä. Koska tarkastaminen liittyy oleellisesti valvonnan tehtäviin, Ruokavirasto ei pidä sen sisällyttämistä pykälään ja Ruokaviraston tehtäviin tarkoituksenmukaisena.

Lisäksi ehdotuksen mukaan 24 pykälän 2. momentin kohdassa 13) on näin:

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Ruokavirasto:

13) valvoo helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa ATP-sopimuksen mukaisesti sekä johtaa mainitussa sopimuksessa edellytettyä määräysten kansallista valvontaa ja hyväksyy mainitussa sopimuksessa edellytetyt kausitarkastus- ja tyyppitarkastusasemat.

Ruokavirasto ehdottaa, että kohdassa 13) oleva ensimmäinen tehtävä: valvoo helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa ATP-sopimuksen mukaisesti

poistetaan Ruokaviraston tehtävistä. Perusteluna on se, että vaikka kyseinen tehtävä on ollut aluehallintovirastojen tehtävänä, sen tarpeellisuus ATP-sopimuksen mukaiselle valvonnalle on ollut erittäin vähäinen. Ruokaviraston näkemyksen mukaan tälle tehtävälle ei jatkossa ole tarvetta. Kunnalliset elintarvikevalvontaviranomaiset tekevät jo ATP-luokiteltujen ajoneuvojen valvontaa, minkä lisäksi ATP-sopimuksessa säädetään näille ajoneuvoille tehtävistä säännöllisistä kausitarkastuksista. Lisäksi Ruokaviraston tehtävänä on keskusviranomaisena johtaa ATP-sopimuksen mukaista valvontaa. Kyseinen valvonta tulisi todennäköisesti Ruokavirastossa saman osaston tehtäväksi kuin ko. valvonnan johtaminen, mikä ei olisi tehtävien organisoimien ja työnjaon kannalta hyvä tilanne. Tehtävän poistaminen Ruokaviraston tehtävistä ei myöskään muuttaisi nykyistä valvontatilannetta, koska aluehallintovirastot eivät ole Ruokaviraston tietojen mukaan juurikaan pystyneet toteuttamaan kyseistä valvontaa.

7.7.12 Laki eläinten hyvinvoinnista

47 §. Ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestämistä koskevan ilmoituksen sisältö. Pykälän 4

kohdan viittaus siihen minkä aluehallintoviraston toimialueella toimintaa harjoitetaan, ehdotetaan korvattavaksi alueella, jolla toimintaa harjoitetaan. Ruokavirasto katsoo, että toiminnan pääasiallisen harjoittamisalueen ilmoittaminen helpottaa ilmoitusten läpikäyntiä ja valvonnan kohdentamista. Ruokavirasto esittää kuitenkin harkittavaksi, että alue määriteltäisiin tarkemmin, esimerkiksi maakunnan alueeksi.

106 §. Luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat rekisterit. Pykälän 3 momentin 5 kohdan viittaus siihen minkä aluehallintoviraston toimialueella toimintaa harjoitetaan, ehdotetaan korvattavaksi millä alueella toimintaa harjoitetaan. Ruokavirasto katsoo, että toiminnan pääasiallisen harjoittamisalueen ilmoittaminen helpottaa ilmoitusten läpikäyntiä ja valvonnan

kohdentamista. Ruokavirasto esittää kuitenkin harkittavaksi, että alue määriteltäisiin tarkemmin, esimerkiksi maakunnan alueeksi.

7.7.13 Laki eläinten kuljetuksesta

Pykälään 24 ehdotetaan lisättäväksi aluehallintovirastoista Ruokavirastolle siirtyvät 25 §:n 1-4 momenteissa luetellut tehtävät. Uudessa kohdassa 7 mainitut velvoitteet huolehtia eläinkuljetusasetuksen, valvonta-asetuksen sekä eläinkuljetuslain täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta, on kuitenkin jo mainittu pykälän 1 kohdassa, joten kohta 7 esitetään poistettavaksi turhana.

7.7.21 Laki hukkakauran torjunnasta

Lain hukkakauran torjunnasta (185/2002) osalta puuttuu viittaus § 22, jossa mainitaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja joka siis olisi muutettava elinvoimakeskukseksi.

7.7.28 Laki luonnonmukaisesta tuotannosta

Luomulainsäädännön osalta Ruokavirasto painottaa myös alempiasteisen säätelyn muutostarpeita kuten MMM:n asetus luonnonmukaisesta tuotannosta 7/22. Asetuksen liitteessä on lueteltu Suomen luomuvalvontaviranomaisten nimet ja tunnusnumerot. Kyseessä olevia viranomaisia ovat Ruokavirasto, Valvira ja kaikki ELY-keskukset. Viranomaisten nimien muuttuessa on myös tämä luettelo päivitettävä.

7.7.29 Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (1325/2022) muutoksista puuttuu ehdotus 26 §:n muuttamisesta.

7.7.47 Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta

Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) perustelutekstissä todetaan, että samasta laista on parhaillaan vireillä toinen hallituksen esitys, jonka mukaiset lakimuutokset tulevat voimaan 1.1.2025. Vireillä olevissa

lakiuudistuksissa on tarkoitus muuttaa osittain samoja lainkohtia. Tämän takia nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä ei ole voitu mainita kaikkia muutoksen kohteena olevia pykäläiä. Ruokavirasto pyytää kuitenkin varmistamaan, että aluehallintouudistuksen edellyttämät muutokset toteutetaan mm. seuraaviin lainkohtiin, joita ei ole tällä hetkellä kummassakaan hallituksen esityksessä ehdotettu muutettaviksi: 10 §, 23 § ja 30 § aluehallintoviraston virkakortin osalta.

7.7. 61 Rehulaki

Rehulain (1263/2020) osalta on ehdotettu muutettavaksi pykälän 27 maininta ELY-keskuksista elinvoimakeskukseksi. Lisäksi 28§ aluehallintovirastoista on tarpeen kumota.

Nyt pykälä kuuluu näin:

”Aluehallintovirasto

Aluehallintovirastot valvovat Ruokaviraston ohella lääkerehuja omalla toimialueellaan.”

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Ruokavirasto pitää hallituksen esitystä pääosin kannatettavana. Ruokaviraston kannalta hallituksen esityksen keskeisin uudistus on maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtyminen aluehallintovirastoista Ruokavirastoon. Ruokavirasto toteaa, että uudistuksessa on edelleen useita tehtäviensirtoon liittyviä selvitystarpeita ja sellaisia yksityiskohtia, jotka on ratkaistava, jotta uudistus voidaan onnistuneesti toimeenpanna.

Lisäksi Ruokavirasto katsoo hallituksen esityksen jättävän edelleen avoimeksi tehtävänjako- ja vastuukysymyksiä yhteiskunnan kannalta kriittisissä valmius- ja varautumistehtävissä.

Ruokaviraston maaseutulinjan ELY-keskuksille siirtämät maksajavirastotehtävät ja Ruokaviraston elintarvikeketjulinjan ohjaamat valvontatehtävät siirtyvät uudistuksessa ELY-keskuksista elinvoimakeskusten tehtäviksi.

Maksajavirastotehtäviä hoidetaan jatkossa kymmenessä elinvoimakeskuksessa. Ruokavirasto tekee jokaisen elinvoimakeskuksen kanssa maksajavirastosopimuksen. Uudistuksella ei ole vaikutusta maksajavirastotehtävien sisältöön. Ruokavirasto pitää tärkeänä, että kaikki maksajavirastotehtävät on koottu elinvoimakeskuksen organisaatiossa maaseutupalvelujen osastolle selkeäksi tehtäväkokonaisuudeksi.

Lisäksi Ruokavirasto toivoo kiinnitettävän huomiota hallituksen esityksen kustannusvaikutuksiin. Erityisesti lukuisiin tietojärjestelmiin tehtävistä muutostöistä aiheutuvia kustannuksia voidaan pitää merkittävänä. Ruokavirastolle tulisi varmistaa riittävä resursointi tietojärjestelmämuutosten toteuttamiseksi sekä siirtyvien oikeudellisten ja hallintotehtävien hoitamiseksi (määrärahat ja henkilöt).

Uusi-Laurila Merja
Ruokavirasto